

BÖLÜM 6

DİN HİZMET ALANI PERSONEL YÖNETİM SİSTEMİ

Süha Oğuz ALBAYRAK¹
Ahmet GÜMÜŞ²

GİRİŞ

Türk kamu personel yönetiminin en önemli taşıyıcı unsuru olan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu (DMK), 1965 yılında yayımlandı. Kanunun yürürlüğe girmesi bütçe kanunları ile ertelendi. Bu erteleminin temel sebebi, kamu personel yönetiminin ABD tarzı “sınıflandırma” sistemine dayalı bir sistem olarak mı yoksa “tekçi”, “merkeziyetçi” ve “statüter” bir sistem olarak mı sürdürüleceğine karar verilememesiydi. Bu tartışma döneminde 350’ye yakın fazla sınıf tüzüğü önerileri geliştirildi. Devlet Personel Dairesi’yle sendikalar arasında süren tartışmalar bir sonuca ulaşamadı. 1971 yılında, memur sendikacılığı yasaklandı ve ABD’de olduğu gibi bütün sistemin “sınıflandırma” anlayışına dayanmasından vazgeçildi. Benimsenen yeni sistemde hizmet sınıfları çok genel nitelikli “gruplandırılmalar” biçimindeydi. Kamu hizmetlerinin sunumunda esaslı rolü olan genel istihdam sektörleri, eğitim, sağlık, teknik gibi başlıklar altında “sınıflandırıldı”. Amerikan personel sisteminde işlerin, görevlerin tasnif edilmesiyle elde edilen sınıf aslında standartlaştırılmış kadronun kendisidir (Güler, 2005:192).

Anayasa’da devletin ve diğer kamu görevlilerinin yürütmekle yükümlü olduğu asli ve sürekli hizmetlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle gör­dürüleceği kurala bağlanmıştır. Buna göre Türk kamu personel yönetiminde de din hizmetleri “asli ve sürekli” hizmetlerden sayılmaktadır. Çünkü DMK, Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) personelini de kapsar ve bu Başkanlıkta memur çalıştırılmasını esas alır. Bu sebeple, anılan Kanunun 36.md, Din Hizmetleri

¹ Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, soalbayrak@hotmail.com

² Uzm., Diyanet Radyo ve Televizyon Denetleme ve İzleme Komisyonu Üyesi, Diyanet İşleri Başkanlığı, ahmetgumus18@gmail.com

KAYNAKLAR

- ALBAYRAK, S.O. (2020). Türkiye'de Kamu Personel Yönetiminin Yeni Kurumsal Yapısı ve Kamu İstihdamının Yeni Görünümü, Ankara Üni. SBF Dergisi, 75 (4), 1517-1549.
- ALBAYRAK, S.O. (2016). Kariyer Uzmanlık Sistemi, TODAİE Yayınları, Ankara.
- ANAYASA MAHKEMESİ (1971). 21/10/1971, 1970/53, 1971/76 sayılı Karar, R.G. 15/6/1972, 14216.
- ATAAY, F. (2018). Neoliberalizm, Düzenleyici Devlet ve Yönetişim, Quo Vadis: Kamu Yönetimi, Nika Yayınevi, Ankara, 275-293.
- AVANER, T. (2013). AB İlerleme Raporları ve Türk Kamu Yönetimi, Kamu Yönetiminde Değişim ve Güncel Sorunlar, Ed.Eyyup G.İsbir, Ankara, TODAİE Yayınları, 25-53.
- AYDIN, Ö. (2019). Diyanet İşleri Başkanlığının Hukuki Statüsü Üzerine Tartışmalar, Akademik İncelemeler Dergisi, 14 (2), 239-276.
- BAYRAMOĞLU, S. (2005). Yönetişim Zihniyeti, İletişim Yayınları, İstanbul.
- BİLGİN, K.U. (2004). Kamu Performans Yönetimi, TODAİE Yayınları, Ankara.
- BİLGİN, K.U. (2011). İnsan Kaynakları Yönetimi ve Türk Kamu Personel Sistemi, Türkiye'de Kamu Yönetimi ve Kamu Politikaları, Ed. Filiz Kartal, Ankara, TODAİE Yayınları, 221-240.
- BATTAGLIO, R. P. (2015). Public Human Resource Management, Sage Publications.
- BULUT, M. (1999). Osmanlı Devletinde Teşkilatlanma ve Yaygın Din Eğitimi, Diyanet İlmi Dergi, 35 (2), 101-116.
- BUYRUKÇU, R. (2006). Türkiye'de Din Görevlisi Yetiştirme Problemi ve Çözüm Önerileri., Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 47 (2), 99-126.
- DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI, (1999). Kuruluşundan Günümüze DİB Tarihçe-Teşkilat-Hizmet ve Faaliyetler (1924-1997), DİB Yayınları, Ankara.
- DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (2011).Vaizlik, Kur'an Kursu Öğreticiliği, İmam-Hatiplik ve Müezzin Kayımlık Kadrolarına Atama ve Bu Kadroların Kariyer Basamaklarında Yükselme Yönetmeliği R.G. 23/12/2011, 28151.
- DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (2012). Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği, 11/09/2012.
- DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (2014). Görev ve Çalışma Yönetmeliği, R.G. 17/06/2014, 29003.
- DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (2015). Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği, R.G. 15/04/2015, 29327.
- DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (2015). Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği, R.G. 15/04/2015, 29327.
- DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (2018). Diyanet İşleri Başkanlığı Stratejik Planı (2019-2023), DİB Yayını, Ankara.
- DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (2019). Cami Hizmetlerinde Verimliliğin Artırılması Genelgesi, <https://hukukmusavirligi.diyaret.gov.tr/Documents/Cami%20Hizmetlerinde%20Verimlili%C4%9Fin%20Artt%C4%B1r%C4%B1lmas%C4%B1%20Genelgesi.pdf>. Erişim:17/06/2021.
- DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (2020). Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü Uygulama Genelgesi, <https://hukukmusavirligi.diyaret.gov.tr/Documents/Din%20Hizmetleri%20Genel%20M%C3%BCd%C3%BCrl%C3%BC%C4%9F%C3%BC%20Uygulama%20Genelgesi.pdf>, Erişim:17/06/2021.
- DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (2021). Performans Programı, <https://strategijelistirme.diyaret.gov.tr/Detay/103/2021-y%C4%B1l%C4%B1-performans-program%C4%B1>, Erişim:10/06/2021.
- DUMAN, A. ve ÖNDER, A. (2018). Tarihi Süreç İçerisinde Cami Görevlileri-İmamlığın Tarihçesi, Ed.Fikret Karaman vd., Uluslararası Cami Sempozyumu- Sosyo-Kültürel Açidan, Bildiriler Kitabı, 08-09 Ekim 2018, C.I, İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Malatya.
- EKİZ, C., (2009). Türkiye'de Kamu Girişimciliğinin ve İdari Reformun Kökenleri Üzerine Bir Tartışma Çerçevesi, 18.Yüzyıldan 21.Yüzyıla Kamu Yönetiminde Reform - KAYFOR 2008, Der:

- N. Ayyıldız vd., TODAİE Yayını, Ankara, 87-102.
- GÖZAYDIN, İ. (2020). Diyanet Türkiye Cumhuriyeti'nde Dinin Tanzimi, İletişim Yayınları, İstanbul.
- GÜLER, B.A. (2005). Kamu Personeli Sistem ve Yönetim, İmge Yayınevi, Ankara.
- GÜLER, B. A. (2003). Kamu Personel Sisteminde Reform Zorlamaları, AİD, 36 (4), 17-34.
- GÜLER, B.A. (2021). Küreselci Reformların Sonrası, Ankara Üni. SBF Dergisi, 76(2), 413-436.
- HIZLI, M. (2014). Osmanlı Mahalle İmamlarının Performanslarına Dair, Tesam Akademi Dergisi, 1 (1), 41-51.
- İSBİR E. ve ALTUNOK H. (2013). Kamu Örgütlenme Politikasında Avrupa Birliği Birimlerinin Yeri, Kamu Yönetiminde Değişim ve Güncel Sorunlar, Ed: Eyyup G. İsbir, TODAİE Yayını, Ankara, 3-23.
- KAPLAN, H. (2008). Değişen Dünyada Din Hizmetleri: Bir Kimlik Sorgulaması, Ed. Mehmet Bulut, I. Din Hizmetleri Semp., 3-4 Kasım 2007, C.I, DİB Yayını, Ankara, 569-574.
- KARA, İ. (2000). Din ile Devlet Arasında Sıkışmış Bir Kurum: DİB, Marmara Üni. İlahiyat Fakültesi Dergisi, 10 (18), 29-55.
- KAYA, T. (2008). Cezaevi Vaizliği, Ed. M. Bulut, I. Din Hizmetleri Semp., 3-4 Kasım 2007, C.II, DİB Yayını, Ankara, 156-163.
- KORKUT, Ş. (2016). "The Diyanet of Turkey and Its Historical Evolution", Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 11 (17), 447-466.
- LEBLEBİCİ, D.N. ve KURBAN, A., (2012). İşlem Maliyeti Kuramının Bürokrasi Piyasa İkileminde Bağımsız Düzenleyici Kurulların Yeri, Kamu Politikalarında Dönüşüm, KAYFOR-2012 Bildiriler Kitabı, Ed. Bekir Parlak, TODAİE Yayını, Ankara, 1-15.
- SAVCI, B. (1967). Diyanet İşleri Teşkilatının Gelişmeleri, A.Ü.SBF Dergisi, 22 (3), 85-102.
- SEYHAN, A.E. (2011). Din Hizmetlerinde Verimlilik ve Kalite Açısından Hizmet İçi Eğitimin Rolü ve Önemi,** Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2 (14), 231-248.
- SONGÜR, N. (2015). Kamu Yönetiminde Değişim ve Stratejik Planlama, Türkiye'de Kamu Yönetimi ve Kamu Politikaları, Ed: Filiz Kartal, TODAİE Yayını, Ankara, 191-216.
- ŞENTÜRK, H. (2008). İmam-Hatiplerin Din Hizmetlerinde Karşılaştığı Problemler ve Çözüm Önerileri. Ed.M.Bulut, I.Din Hizmetleri Semp., 3-4 Kasım 2007, DİB Yayını, Ankara, C.II, 63-106.
- TECER, M. (2013). Kamuda Kurumsal Performans Göstergeleri ve Ölçüm Sorunları, Kamu Yönetiminde Değişim ve Güncel Sorunlar, Ed. E.Günay İsbir, TODAİE Yayını, Ankara, 75-94.
- TORTOP N. vd., (2006). İnsan Kaynakları Yönetimi, Nobel Yayınevi, Ankara.
- YILDIRIM, E. (2018). Devletin Dönüşümü ve Yönetişim Paradigması, Quo Vadis: Kamu Yönetimi, Nika Yayınevi, Ankara, 253-273.
- YILDIRIM, M. (2012). Yeni Kamu Politikaları ve Kamu Yönetimi: Kamu Yararı Açısından Bir İnceleme, Kamu Politikalarında Dönüşüm, KAYFOR-2012 Bildiriler Kitabı, Ed.Bekir Parlak, TODAİE Yayını, Ankara, 223-244. ***